

SPIS TREŚCI

MATERIAŁY / MATERIALS

- Tomasz Safjański, *Funkcjonowanie Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej (Interpol) w aspekcie organizacyjnym — wybrane zagadnienia* / THE ORGANIZATIONAL ASPECTS OF FUNCTIONING THE INTERNATIONAL CRIMINAL POLICE ORGANIZATION INTERPOL — SELECTED ISSUES 2
- Piotr Ostrowski, Artur Ostrowski, *Bezpieczeństwo pieszych uczestników ruchu drogowego przez pryzmat infrastruktury drogowej województwa zachodniopomorskiego* / TRAFFIC SAFETY, IN PARTICULAR PEDESTRIANS TRAFFIC PARTICIPANTS FROM THE PERSPECTIVE OF ROAD INFRASTRUCTURE IN THE WESTPOMERANIAN REGION. ANALYSIS OF CHOSEN EXAMPLES 10
- Michał Kontapka, *Kradzież tożsamości. Skala zjawiska i świadomość obywateli* / IDENTITY THEFT. THE PREVALENCE OF IDENTITY THEFT AND PUBLIC AWARENESS 18

OKIEM PRAWNIKA / IN THE LAWYER'S EYES

- Małgorzata Grześków, *Nawiązanie stosunku zatrudnienia z komendantem głównym Policji* / APPOINTMENT OF THE POLICE COMMANDER IN CHIEF 25

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE / INTERNAL SECURITY

- Stanisław J. Rysz, *Bezpieczeństwo — obiektywny stan czy subiektywne wrażenie* / SAFETY — OBJECTIVE STATE OR SUBJECTIVE IMPRESSION? 32

RAPORT Z BADAŃ / RESEARCH REPORT

- Piotr Mikosza, *Modelowy wzorzec dzielnicowego oraz ocena pracy rewiru* 37

DOSKONALENIE ZAWODOWE / PROFESSIONAL PERFECTING

- Mariusz Nepelski, Mirosława Zalewska-Bzymek, Anna Mocarska-Gierach, *Jakość kształcenia funkcjonariuszy Policji na podstawie badań ewaluacyjnych kursów specjalistycznych realizowanych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie* / THE QUALITY OF POLICE EDUCATION ON THE BASIS OF EVALUATION STUDIES CARRIED OUT SPECIALIZED COURSES AT THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO 46
- Jakub Gorczyński, *Doskonalenie zawodowe grupy dowodzenia KWP w Poznaniu z wykorzystaniem symulatora dowodzenia Policji w sytuacjach kryzysowych WSPol w Szczytnie* / PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF THE "GROUP OF COMMAND" FROM POZNAN REGIONAL POLICE HQ USING AN CRISIS SITUATION SIMULATOR IN POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO 52
- Paweł Karabela, *Modele kształcenia oficerskiego w Policji* / MODELS OF EDUCATION OFFICERS IN THE POLICE . . . 56

SPRAWOZDANIA / ACCOUNTS

- Marcin Nowak, *Sprawozdanie z warsztatów metodyczno-szkoleniowych z zakresu posługiwania się przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, Słupsk, 25–27 listopada 2015 r.* / REPORT ON METHODOLOGICAL-TRAINING WORKSHOPS IN USING OBJECTS INTENDED TO OVERPOWER PERSONS WITH THE ELECTRIC ENERGY SŁUPSK, 25–27 OF NOVEMBER 2015 63
- Jarosław Bakalarski, *Promocje oficerskie 2015 r.* / PROMOTIONS FOR 1ST OFFICER'S RANK IN 2015 66

POLICYJNE CENTRUM INFORMACYJNE / POLICE INFORMATION CENTRE

- Agnieszka Sadło-Nowak 69
- Ewa Duda, Jakub Zaręba 70

BIBLIOTEKA WSPOL / LIBRARY OF THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO

- Jadwiga Rykowska, *System obronny Rzeczypospolitej Polskiej. Wybór publikacji dostępnych w Bibliotece Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie* / THE DEFENSE SYSTEM OF THE REPUBLIC OF POLISH. SELECTION OF PUBLICATIONS AVAILABLE IN THE LIBRARY OF THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO 74

FOTOKRONIKA / PHOTO CHRONICLE 79

MATERIAŁY

Tomasz Safjański¹

Funkcjonowanie Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej (Interpol) w aspekcie organizacyjnym — wybrane zagadnienia

Streszczenie: Niniejsze opracowanie jest próbą usystematyzowania problematyki działania Interpolu w aspekcie organizacyjnym. Liczba państw członkowskich Interpolu rosła systematycznie i na przestrzeni 50 lat wzrosła prawie 4-krotnie, z 50 państw w roku 1955 do 190 w roku 2012. Interpol praktycznie wyczerpał możliwość przyjmowania nowych państw członkowskich. Ostatnio do grona Interpolu włączono nawet Watykan. Biorąc powyższe pod uwagę, można dojść do wniosku, że pod względem organizacyjnym potencjał rozwoju Interpolu został już praktycznie wyczerpany. Przedstawiona konstatacja w odniesieniu do przyszłości Interpolu oznacza, że nie zajdą tu żadne zasadnicze zmiany. Nie można jednak wykluczyć tworzenia się nowych państw, które nawiążą współpracę w ramach Interpolu. Nie należy wykluczać też sytuacji wystąpienia państw członkowskich z tej organizacji w sytuacji poważnego kryzysu stosunków międzynarodowych. Jednak, abstrahując od tego, potencjał Interpolu wynika przede wszystkim z jego szczególnej współpracy w międzynarodowym systemie organów policyjnych, tzn. na styku poziomów: globalnego, regionalnego i krajowego. Przedmiotowa problematyka jest zagadnieniem nadzwyczaj skomplikowanym z powodu specyfiki prowadzonych przez Interpol działań oraz umiejscowienia organizacji w systemie instytucjonalnym społeczności międzynarodowej. W artykule zwrócono uwagę na korzyści wynikające z metod i form międzynarodowego współdziałania policji ramach Interpolu. Ze względu na obszerność problematyki w artykule pominięto wzajemne interakcje poszczególnych elementów infrastruktury organizacyjnej Interpolu w przebiegu wymiany informacji i dostępu do baz danych.

Słowa kluczowe: organizacja międzynarodowa, Interpol, współpraca międzynarodowa, struktura organizacyjna, zwalczanie przestępczości transgranicznej

Abstract: The article is an attempt to systematize knowledge about organizational aspects of actions undertaken by Interpol. The number of Interpol's member states and grew steadily over the past 50 years and increased almost fourfold, from 50 countries in 1955 to 190 in 2012. Interpol virtually expended the opportunity to integrate new Member States. Recently even Vatican were included to Interpol. Given the above it can be concluded that in terms of organizational development potential of Interpol has been practically exhausted. Presented assertion with respect to the future Interpol means that there any fundamental changes would not occur. But we can not rule out the formation of new states, which would establish cooperation in the framework of Interpol. It can not be excluded that present member states of the Organization may come out in the event of a serious crisis in international relations. Apart from this, the organizational potential of Interpol is primarily due to the special position of the organization in the international system of police cooperation i.e. at the junction of three levels: global, regional and national. The presented issue is extremely complex due to the specific nature of the activities carried out by Interpol and its unique position in the institutional system of the international community. Article draws the attention to possible benefits from such forms of international cooperation in combating crime. In the article interactions of individual elements of the organizational infrastructure of Interpol in the course of the exchange of information and access to databases have been omitted due to the extent of the issues.

Keywords: international organisation, Interpol, international cooperation, organizational structure, combating transborder crime

Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej (ang. *International Criminal Police Organization*, dalej Interpol) to najstarsza i największa organizacja współpracy policyjnej². Dzięki unikalnej strukturze organizacyjnej zasięg

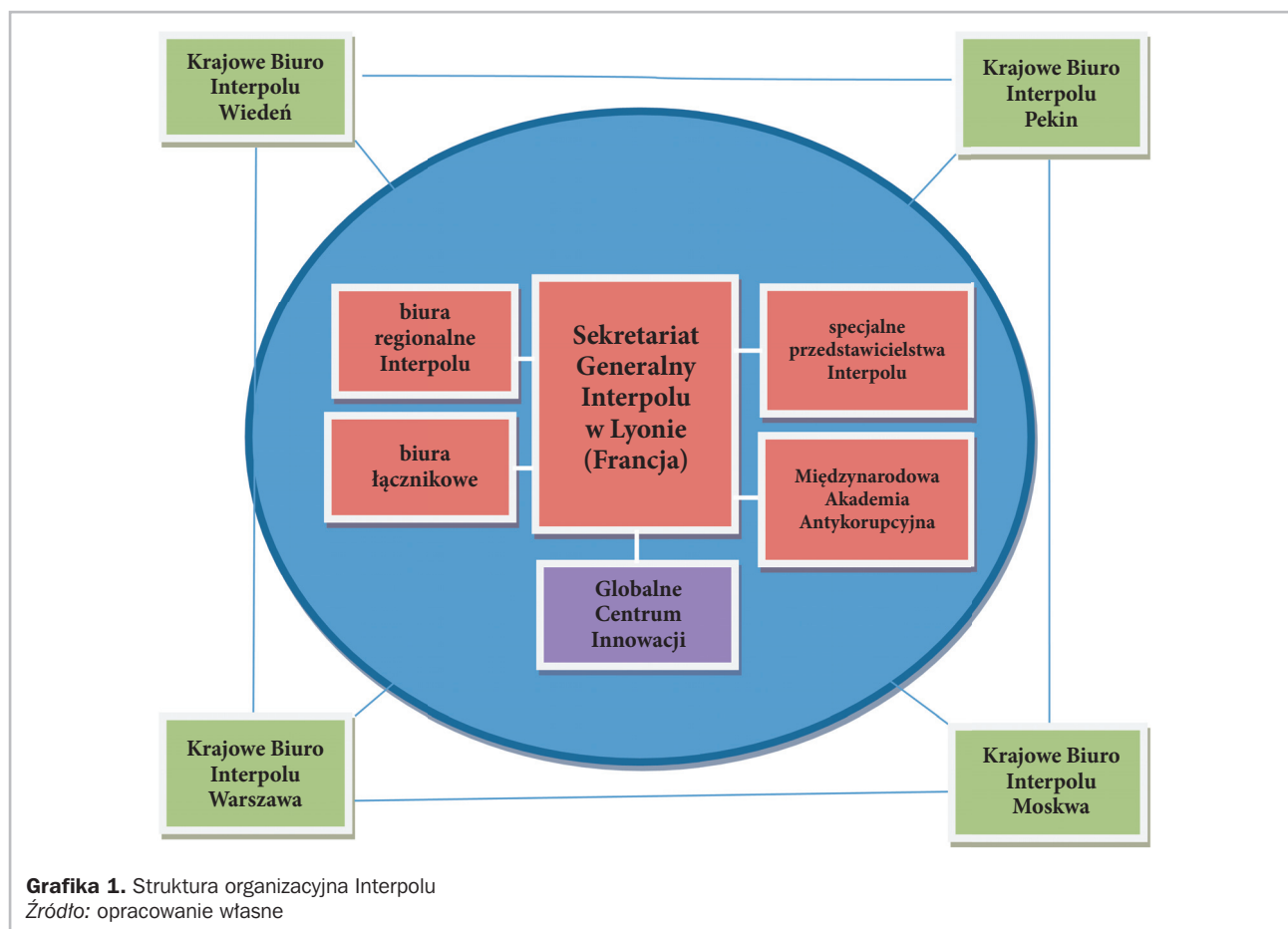
geograficzny działania Interpolu w 2016 r. obejmuje obszar 190 państw członkowskich i terytoriów zależnych. W konsekwencji Interpol ma bezprecedensowe możliwości udzielania wsparcia operacyjnego państwom członkowskim w zwalczaniu zagrożeń transgranicznych.

Centralnym elementem struktury organizacyjnej Interpolu jest Sekretariat Generalny, którego siedziba znajduje się w Lyonie (Francja). Dodatkowymi elementami organizacyjnymi są biura regionalne Interpolu, które koordynują realizowanie zadań w Afryce, Ameryce Południowej i Centralnej oraz Azji Południowo-Wschodniej, biura łącznikowe, specjalne przedstawicielstwa Interpolu oraz Globalne Centrum Innowacji (Singapur). W szerokim znaczeniu elementami organizacyjnymi Interpolu są także krajowe biura Interpolu zlokalizowane w 190 państwach członkowskich. Strukturę tej organizacji w ukazano na grafice nr 1.

¹ Dr n. praw. Tomasz Safjański — oficer Policji w stanie spoczynku. Stopień naukowy doktora uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim. Jest również absolwentem wydziałów: administracji i zarządzania oraz prawa i administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Ponadto ukończył Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie. Służbę w Policji rozpoczął w roku 1994, przechodząc szczeble kariery zawodowej w wielu pionach policyjnych, m.in.: kryminalnym, przestępczości zorganizowanej, prewencji, spraw wewnętrznych, współpracy międzynarodowej, wywiadu kryminalnego oraz logistyki. W latach 2006–2007 pełnił funkcję dyrektora Krajowego Biura Interpolu w Warszawie. Wykładowca w Wyższej Szkole Prawa i Administracji Przemysł-Rzeszów.

Adres do korespondencji: <janeksaf@interia.pl>.

² Utworzona w 1923 r. Ma na celu rozwijanie współpracy służb policji kryminalnej oraz wspieranie krajowych służb policyjnych w zwalczaniu przestępczości międzynarodowej.

Grafika 1. Struktura organizacyjna Interpolu

Źródło: opracowanie własne

Sekretariat Generalny w Lyonie

Sekretariat Generalny w Lyonie (dalej SG) to centrala Interpolu, która realizuje zadania o charakterze operacyjnym, administracyjnym i technicznym. Jego siedziba znajduje się przy ulicy Charles de Gaulle 200 w Lyonie (Francja).

Do głównych zadań SG należy przede wszystkim koordynacja działań krajowych biur Interpolu zlokalizowanych w strukturach poszczególnych policji lub w innych organach ścigania państw członkowskich oraz gromadzenie i udostępnianie danych kryminalnych. Sekretariat stanowi również punkt kontaktowy dla krajowych biur Interpolu, działających w poszczególnych państwach członkowskich. Koordynuje on działania Interpolu oraz zapewnia biuram krajowym pomoc oraz doływ informacji w czynnościach o charakterze transgranicznym. Odpowiada także za bieżące funkcjonowanie Interpolu i pozostaje w gotowości 24 godziny na dobę. Jego pracownicy znają każdy z oficjalnych języków organizacji: arabski, angielski, francuski i hiszpański.

Podstawowe funkcje SG zostały określone w art. 26 statutu:

- wykonywanie decyzji Zgromadzenia Ogólnego oraz Komitetu Wykonawczego;
- pełnienie roli międzynarodowego centrum do walki z przestępczością pospolitą;
- pełnienie roli centrum technicznego i informacyjnego;

- zapewnienie efektywnego działania Interpolu;
- utrzymywanie kontaktów z władzami krajowymi i podmiotami międzynarodowymi w zakresie poszukiwania osób podejrzanych;
- przygotowywanie niezbędnych publikacji;
- zapewnianie zaplecza administracyjnego w trakcie posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego, Komitetu Wykonawczego czy innego organu Interpolu;
- przygotowywanie projektów rocznego programu pracy do zatwierdzenia przez Zgromadzenie Ogólne oraz Komitet Wykonawczy;
- utrzymywanie bezpośredniego i stałego kontaktu z prezydentem organizacji.

Realizacja przedstawionych funkcji znajduje odzwierciedlenie w strukturze organizacyjnej centrali, którą tworzą stałe ogniwa Interpolu³. W przyjętym modelu organizacyjnym SG działalność Interpolu realizowana jest przez departamenty wykonujące zadania koordynacyjne, obsługi prawnej, prezydialne, planistyczne, finansowo-administracyjne oraz wynikające z zarządzania zasobami informacyjnymi oraz wymianą informacji. Oczywiście struktura organizacyjna SG zmienia się wraz z rozwojem Interpolu oraz w związku z nowymi zagrożeniami kryminalnymi. W sposób naturalny zmianie ulega liczba, nazwy i zakresy

³ Art. 25 statutu Interpolu, DzU z 2015 r., poz. 1758.

zadaniowe ogniw organizacyjnych. Niezależnie od tego w strukturze SG Interpolu zarysowały się trzy zasadnicze piony: prezydialny, operacyjny oraz wspomagający.

W pionie prezydialnym znajduje się gabinet szefa Interpolu, ogniwo prawne oraz doradca. Pion prezydialny odpowiada za wspieranie sekretarza generalnego w sprawach organizacyjnych, w tym polityki kadrowej oraz koordynacji współpracy z partnerami zewnętrznymi (np. ONZ czy Europol). Ponadto wspiera przygotowania posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego oraz prace Komitetu Wykonawczego. W pionie operacyjnym znajdują się ogniwa odpowiedzialne za koordynację pracy regionalnych i krajowych biur Interpolu, zwalczanie przestępczości oraz wsparcie operacji policyjnych. Pion wspomagający obejmuje ogniwa finansowe, informatyczne, planistyczne oraz ochrony fizycznej. Ogniwo informatyczne odpowiada za zarządzanie zasobami informacyjnymi i realizuje zadania związane z m.in.: utrzymaniem ochrony przechowywanych danych i bezpieczeństwa komunikacyjnego, prowadzeniem szkoleń z zakresu technologii informatycznych oraz zarządzaniem wszystkimi bazami danych Interpolu. Główne funkcje ogniwa finansowego obejmują monitorowanie działalności i wydatków Interpolu oraz koordynację i wdrażanie strategii finansowej. Ogniwo planistyczne opracowuje propozycje strategicznych kierunków działalności Interpolu, w tym dotyczące rozwoju współpracy zewnętrznej.

Obecnie Sekretariat Generalny Interpolu obejmuje takie ogniwa organizacyjne, jak:

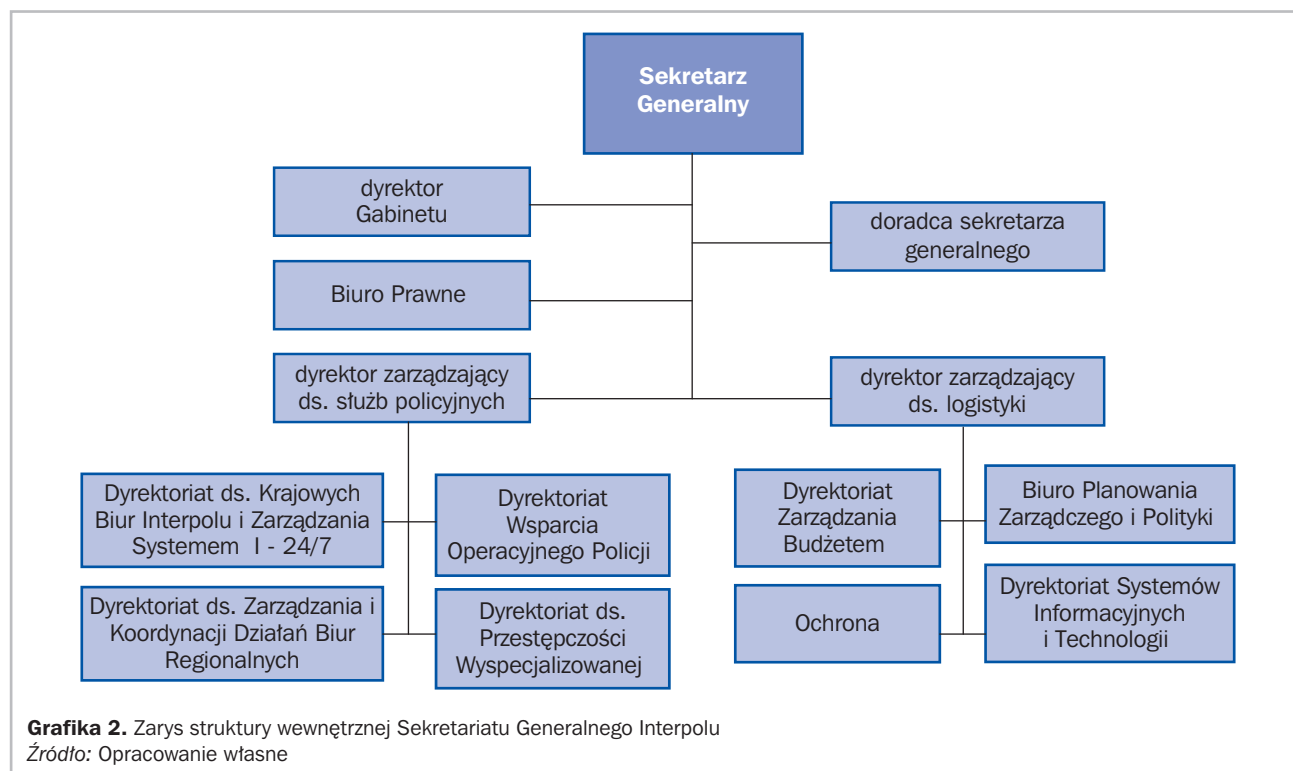
- sekretarz generalny (*Secretary General*),
- dyrektor gabinetu (*Director Of Cabinet*),
- doradca sekretarza generalnego (*Advisor to the SG*),

- Biuro Prawne (*Office of Legal Affairs*),
- dyrektor zarządzający ds. służb policyjnych (*Executive Director Police Services*),
- dyrektor zarządzający ds. logistyki (*Executive Director Resources Management*),
- Dyrektoriat ds. Krajowych Biur Interpolu i Zarządzania Systemem I-24/7 (*NCB Services & I-24/7 Management Directorate*),
- Dyrektoriat ds. Przestępczości Wyspecjalizowanej (*Specialized Crime Directorate*),
- Dyrektoriat Wsparcia Operacyjnego Policji (*Operational Police Support Directorate*),
- Dyrektoriat ds. Zarządzania i Koordynacji Działań Biur Regionalnych (*SRB Management & Coordination Directorate*),
- Dyrektoriat Zarządzania Budżetem (*Management & Budget Directorate*),
- Dyrektoriat Systemów Informacyjnych i Technologii (*Information Systems & Technology Directorate*),
- Biuro Planowania Zarządczego i Polityki (*Management Planning & Policy Office*),
- Ochrona (*Security*).

Zarys struktury wewnętrznej SG Interpolu przedstawiono na grafice nr 2.

Obecnie w ramach pionu operacyjnego (kierowany przez dyrektora zarządzającego ds. Służb Policyjnych) funkcjonują następujące ogniwa:

- Sekretariat Wspomagający Dyrektora Zarządzającego (ED Support Office),
- Szkolenia Policyjne (*Police Training and Development*),
- Poddyrektoriat ds. Koordynacji I-24/7 (*I-24/7 Coordination Sub-directorate*),

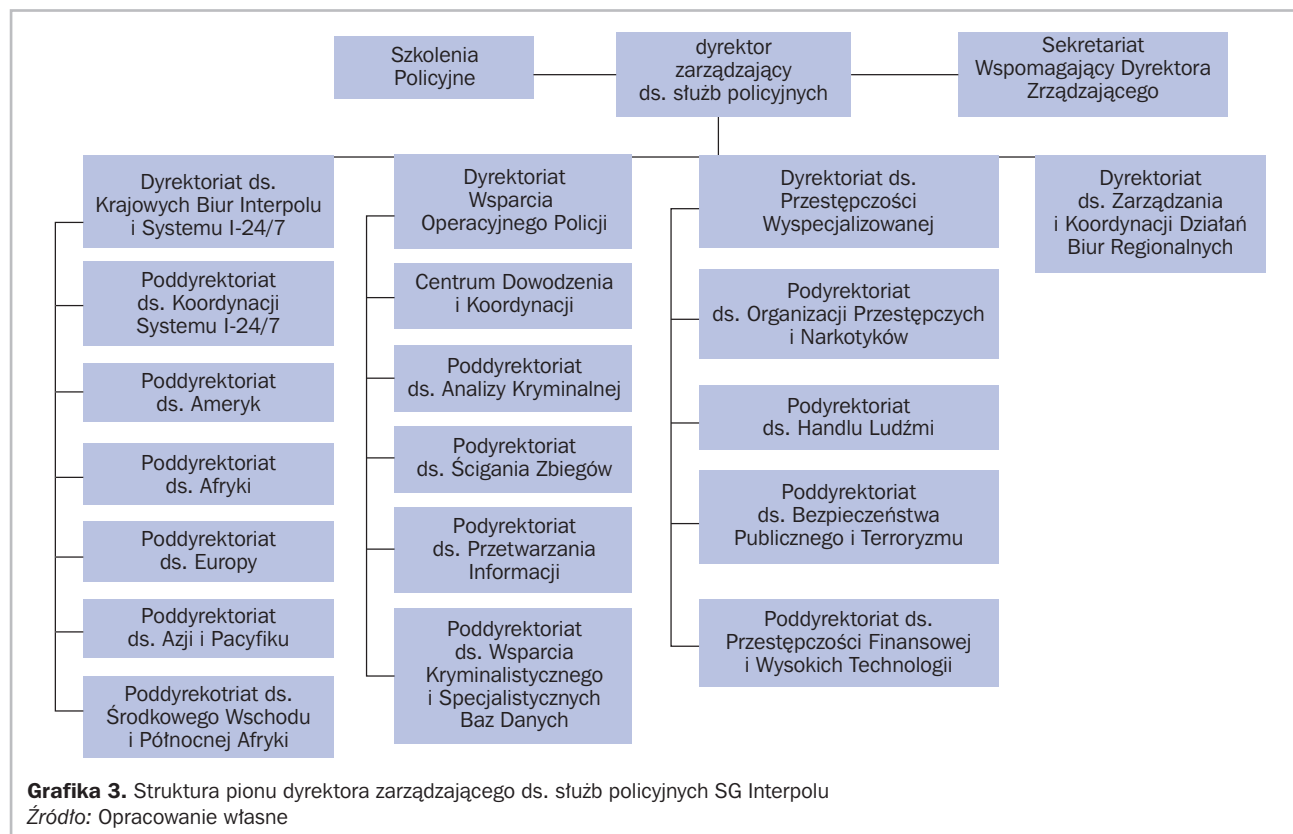
- Poddyrektoriat ds. Ameryk (*Americas Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Afryki (*Africa Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Azji i Pacyfiku (*Asia & Pacific Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Środkowego Wschodu i Północnej Afryki (*M.East & N. Africa Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Europy (*Europe AD Sub-directorate*),
 - Centrum Dowodzenia i Koordynacji (*Command & Co-ordination Center*),
 - Poddyrektoriat ds. Wsparcia Kryminalistycznego i Specjalistycznych Baz Danych (*Forensic Support & Spec. Tech. Databases Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Analizy Kryminalnej (*Criminal Analysis Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Ścigania Zbiegów (*Fugitive Investigative Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Przetwarzania Informacji Kryminalnych (*Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Organizacji Przestępczych i Narkotyków (*Criminal Organizations & Drugs Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Przestępczości Finansowej i Wysokich Technologii (*Financial & High Tech Crime Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Handlu Ludźmi (*Trafficking in Human Beings Sub-directorate*),
 - Poddyrektoriat ds. Bezpieczeństwa Publicznego i Terroryzmu (*Public Safety and Terrorism Sub-Directorate*).
- Specjalnym ogniwem jest Centrum Dowodzenia i Koordynacji Interpolu (ang. *Command and Co-ordination*

Centre — dalej CCC), które utrzymuje stały kontakt pomiędzy Sekretariatem Generalnym, biurami regionalnymi oraz krajowymi biurami Interpolu. Główną rolą CCC jest koordynacja ważnych przedsięwzięć realizowanych przez kilka państw członkowskich oraz udzielanie pomocy i wsparcia policjom krajów członkowskich podczas sytuacji kryzysowych jak również imprez masowych.

Strukturę pionu dyrektora zarządzającego ds. służb policyjnych SG Interpolu przedstawiono na grafice nr 3.

Według stanu na 1 lipca 2007 r. Sekretariat Generalny Interpolu tworzyły następujące ogniwa organizacyjne:

- sekretarz generalny (*Secretary General*),
- dyrektor gabinetu (*Director Of Cabinet*),
- Biuro Prawne (*Office of Legal Affairs*),
- dyrektor zarządzający ds. służb policyjnych (*Executive Director Police Services*),
- Dyrektoriat ds. Krajowych Biur Interpolu i Regionalnych Działań Policyjnych (*NCB Services & I-24/7 Management Directorate*),
- Dyrektoriat ds. Przestępczości Wspecjalizowanej i Analiz (*Specialized Crime & Analysis Directorate*),
- Dyrektoriat Wsparcia Operacyjnego Policji (*Operational Police Support Directorate*),
- Dyrektoriat Administracji i Budżetu (*Administration & Budget Directorate*),
- Dyrektoriat Systemów Informacyjnych i Technologii (*Information Systems & Technology Directorate*),
- Dyrektoriat Planowania Strategicznego (*Strategic Planning Directorate*).

Zarys struktury wewnętrznej Sekretariatu Generalnego Interpolu według stanu na 1 lipca 2007 r. przedstawiono na grafice nr 4.

W XX w. zasadniczą strukturą organizacyjną SG Interpolu obejmowała nie dyrektoriaty, lecz oddziały.

Biura Regionalne Interpolu

Działalność SG Interpolu jest wspomagana przez tzw. biura regionalne organizacji. Biura regionalne są zamiejscowymi departamentami Sekretariatu Generalnego. Według stanu na 1 lutego 2016 r. działa 7 biur regionalnych Interpolu, które zlokalizowane są w:

- 1) Argentynie (Buenos Aires),
- 2) Kamerunie (Jaunde),
- 3) Wybrzeżu Kości Słoniowej (Abidżan),
- 4) Salwadorze (San Salvador),
- 5) Kenii (Nairobi),
- 6) Tajlandii (Bangkok),
- 7) Zimbabwe (Harare).

Do zadań biur regionalnych Interpolu należy m.in.:

- analiza i ocena informacji dotyczących zagrożeń kryminalnych w regionie;
- opracowywanie raportów o trendach rozwoju przestępczości w regionie;
- ułatwienie szybkiej transmisji informacji kryminalnych do Sekretariatu Generalnego;
- identyfikowanie i rozwiązywanie problemów w międzynarodowej współpracy policyjnej w regionie;
- wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na regionalną współpracę policyjną (np. konferencje, spotkania międzynarodowe);

- utrzymywanie bieżącej łączności pomiędzy państwami regionu a Sekretariatem Generalnym;
- monitorowanie implementacji programów Interpolu w regionie;
- koordynowanie współpracy z partnerami zewnętrznymi Interpolu w danym regionie⁴.

Spośród siedmiu biur regionalnych, aż cztery zlokalizowane są na kontynencie afrykańskim, a dwa w Ameryce Południowej⁵.

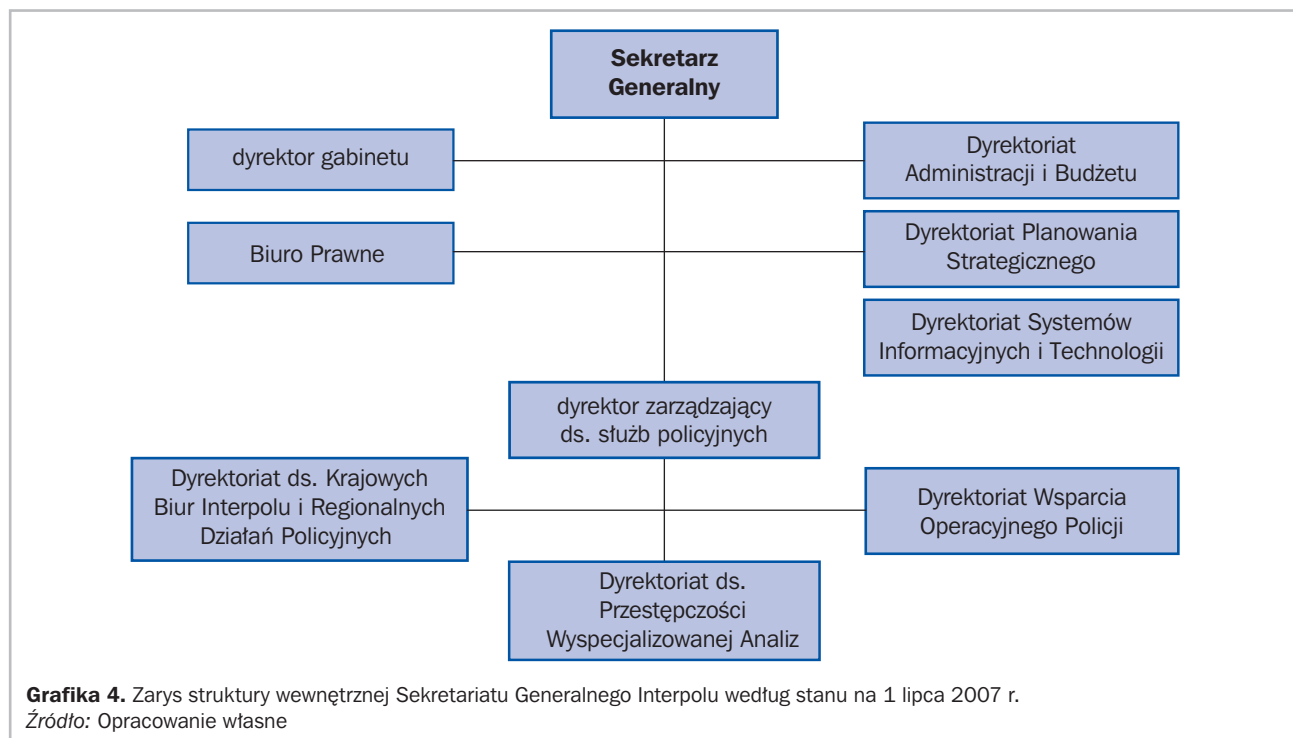
Biuro Regionalne Interpolu w Abidżanie zostało utworzone w 1994 r. Obejmuje ono swym zasięgiem 16 państw Afryki Zachodniej (Benin, Burkina Faso, Republika Zielonego Przylądka, Wybrzeże Kości Słoniowej, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea Bissau, Liberia, Mali, Mauretania, Niger, Nigeria, Senegal, Sierra Leone oraz Togo). Do maja 2009 r. Regionalne Biuro Interpolu Abidżan obsługiwało również 8 państw Afryki Centralnej, które obecnie podlegają Regionalnemu Biuru Interpolu w Jaunde. Obsadę personalną Biura Regionalnego Interpolu w Abidżanie stanowi 9 osób (szef biura, 4 specjalistów policyjnych, administrator systemów informatycznych, analityk kryminalny, asystent, sekretarz). Omawiane biuro pełni również funkcję stałego sekretariatu Komitetu Szefów Policji Afryki Zachodniej (ang. *West African Police Chiefs Committee* — WAPCCO)⁶.

Biuro Regionalne Interpolu w Jaunde (Kamerun) zostało utworzone w maju 2009 r. i obejmuje swym zasięgiem 8 państw Afryki Centralnej (Kamerun, Czaad, Kongo, Republika Środkowoafrykańska, Demokratyczna Republika

⁴ <<https://secure.interpol.int/Public/ICPO/SRB/>>, 20 maja 2011 r.

⁵ <<https://secure.interpol.int/Public/ICPO/SRB/>>, 20 maja 2011 r.

⁶ <<https://secure.interpol.int/Public/ICPO/SRB/abidjan.asp>>, 1 maja 2014 r.

Kongo, Gwinea Równikowa, Gabon, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca). Biuro Regionalne Interpolu w Jaunde pełni funkcje sekretariatu Organizacji Współpracy Szefów Policji Afryki Centralnej (ang. *Central Africa Police Chiefs Co-operation Organization* — CAPCCO)⁷.

Biuro Regionalne Interpolu w Harare (Zimbabwe) obsługuje 12 państw Afryki Południowej (Angola, Botswana, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Mozambik, Namibia, Republika Południowej Afryki, Suazi, Zambia, Zimbabwe). Opisywane biuro pełni funkcje sekretariatu Regionalnej Rady Szefów Policji Afryki Południowej (ang. *Southern Africa Regional Police Chiefs Council Organization* — SARPCCO)⁸.

Biuro Regionalne Interpolu w Nairobi (Kenia) obejmuje swym zasięgiem 12 państw Afryki Wschodniej (Burundi, Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Kenia, Rwanda, Seszele, Somalia, Sudan, Tanzania, Uganda i Komory). Biuro Regionalne Interpolu w Nairobi pełni funkcje sekretariatu Organizacji Współpracy Szefów Policji Afryki Wschodniej (ang. *East African Police Chiefs Co-operation Organization* — EAPCCO)⁹.

Krajowe biura Interpolu

W celu zapewnienia efektywnej współpracy Sekretariat Generalny Interpolu w Lyonie powiązany jest z krajowymi biurami Interpolu w państwach członkowskich (ang. *National Central Bureaus*). Powstanie globalnej sieci krajowych biur Interpolu stanowiło rozwinięcie organizacyjne krajowych punktów kontaktowych tworzonych już w latach 30. XX w.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Interpolu państwa członkowskie ustanawiają lub wyznaczają w strukturach krajowych organów ścigania, strukturę organizacyjną pośredniczącą w danym kraju pomiędzy wszystkimi organami ścigania tego kraju a SG Interpolu oraz krajowymi biurami Interpolu innych państw. Obowiązuje zasada, że każde państwo członkowskie ma obowiązek wyznaczenia jednego biura krajowego. Przy czym krajowe biuro Interpolu jest wyłącznym ogniwem organizacyjnym pośredniczącym w kontaktach między SG i krajowymi biurami w innych państwach a właściwymi władzami krajowymi. W ten sposób SG Interpolu współpracuje tylko z jednym krajowym biurem z każdego państwa członkowskiego¹⁰.

Zadania krajowych biur Interpolu (dalej: KBI) z reguły realizują jednostki organizacyjne umiejscowione na szczeblu centralnym administracji państwowej, które mają potencjał operacyjny pozwalający odpowiedzieć na każdy

wniosek SG Interpolu lub innego KBI oraz podjąć, w razie potrzeby, akcję policyjną na dużą skalę z udziałem innych krajowych instytucji porządku prawnego. Stanowią one punkt gromadzenia i przetwarzania informacji zapewniający szybki i bezpośredni kontakt z danym państwem. Krajowe biuro Interpolu odpowiada w szczególności za aktualność i bezpieczeństwo danych przekazywanych do SG Interpolu. Domniemuje się, że informacje otrzymane za pośrednictwem KBI zostały sprawdzone i skoordynowane w wymiarze krajowym. Krajowe biura powinny być czynne całą dobę i posiadać bezpośredni kontakt z innymi krajowymi organami ścigania.

W praktyce KBI są punktem wyjścia — wejścia zapytań dotyczących kwestii zwalczania przestępczości kryminalnej (np. identyfikacji osób podejrzanych). Za pośrednictwem KBI policje krajowe otrzymują informacje kryminalne z administrowanych przez SG baz danych oraz informacje przekazane przez policje innych państw za pośrednictwem właściwych KBI.

Biorąc powyższe pod uwagę KBI współdziałają w trzech wymiarach:

- ze służbami ochrony prawa własnego państwa (wymiar rządowy),
- z komórkami organizacyjnymi w innych państwach, które pełnią funkcje KBI innych państw (wymiar międzyrządowy),
- z SG Interpolu (wymiar międzynarodowy).

W ten sposób KBI pełnią rolę platform wymiany informacji kryminalnych łączących poziom rządowy z poziomem międzynarodowej współpracy policyjnej.

Do funkcji statutowych KBI należy:

- zapewnienie kontaktu z różnymi, właściwymi organami państwa,
- utrzymywanie bezpośredniego kontaktu z KBI w innych państwach członkowskich,
- utrzymywanie stałej łączności z SG Interpolu¹¹.

W odniesieniu do wskazanych funkcji statutowych podstawowe zadania KBI obejmują:

- 1) przekazywanie do SG Interpolu oraz innych krajowych biur odpowiedzi na ich wnioski o udzielenie informacji (ustalenia będące podstawą odpowiedzi dokonywane są przez właściwe krajowe organy ścigania),
- 2) przekazywanie z własnej inicjatywy do SG Interpolu oraz innych krajowych biur informacji kryminalnych,
- 3) przekazywanie do SG Interpolu wniosków o przeprowadzenie określonych działań będących następstwem zlecenia krajowego organu ścigania (np. opublikowanie noty poszukiwawczej),
- 4) dostarczanie informacji do baz danych Interpolu,
- 5) aktualizowanie informacji przekazanych przez państwo członkowskie do baz danych Interpolu,
- 6) przekazywanie właściwym władzom krajowym materiałów otrzymanych z krajowych biur Interpolu innych państw oraz SG Interpolu,

⁷ <<https://secure.interpol.int/Public/lcpo/srb/yaounde.asp>>, 20 maja 2015 r.

⁸ <<https://secure.interpol.int/Public/ICPO/SRB/harare.asp>>, 20 maja 2015 r.

⁹ <<https://secure.interpol.int/Public/ICPO/SRB/nairobi.asp>>, 20 maja 2015 r.

¹⁰ Art. 32 statutu Interpolu..., wyd. cyt. „W przypadku tych państw, dla których przepisy Artykułu 32 nie mają zastosowania lub nie pozwoliłyby na skuteczną, scentralizowaną współpracę, Sekretariat Generalny określi w porozumieniu z tymi państwami inne dogodne formy współpracy”.

¹¹ Tamże, art. 30–31.

- 7) występowanie do SG Interpolu z wnioskami o doradztwo, informacje i analizy,
- 8) zapewnienie przestrzegania prawa przy wymianie informacji przez ocenę zgodności z ustawodawstwem krajowym wniosków przekazywanych w ramach współpracy na platformie Interpolu.

Należy zaznaczyć, że w wymianie informacji w ramach Interpolu oprócz KBI mogą uczestniczyć również ustanowione przez państwa członkowskie punkty kontaktowe (ang. *Focal Points*), w przypadku których możliwa jest bezpośrednia wymiana informacji na linii *Focal Point — Focal Point*. Obecnie obligatoryjne pośrednictwo KBI w wymianie informacji wymagane jest tylko w odniesieniu do jednej kategorii spraw kryminalnych, jakim są poszukiwania sprawców czynów zabronionych. Formalnym potwierdzeniem tego procesu jest obecna treść art. 26 (e) statutu wskazująca, że SG utrzymuje kontakty z właściwymi organami krajowymi i międzynarodowymi, niemniej kwestie związane z poszukiwaniem sprawców czynów zabronionych powinny być realizowane za pośrednictwem krajowych biur Interpolu.

Krajowe biura Interpolu są specyficznymi elementami organizacyjnymi Interpolu. Organizacja i wewnętrzne procedury działania KBI regulowane są przepisami prawa obowiązującego na terenie danego państwa¹². Koszty działania krajowych biur Interpolu ponoszą państwa członkowskie (w tym koszty utrzymywania kontaktu KBI z SG Interpolu).

W KBI pełnią służbę wyłącznie funkcjonariusze krajowych organów ochrony porządku publicznego. Personel KBI nie podlega instrukcjom i poleceniom SG, podlega on wyłącznie instrukcjom i poleceniom kierownictwa policji krajowej. Umieszczenie KBI w ramach konkretnej struktury administracyjnej jest decyzją wewnętrzną każdego państwa. Stosunki między KBI a właściwymi władzami krajowymi reguluje prawo krajowe. Państwa członkowskie umożliwiają KBI wykonanie zadań statutowych, w szczególności zapewniają dostęp do odpowiednich krajowych baz danych.

Pomimo wskazanej specyfiki KBI tworzą zasadniczą strukturę operacyjną organizacji. To właśnie działanie sieci KBI umożliwia służbom policyjnym zwiększenie geograficznego zasięgu działania, głównie poprzez zapewnienie możliwości dokonywania ustaleń policyjnych w różnych lokalizacjach globu.

Ze względu na współistnienie różnych form międzynarodowej współpracy policyjnej państwa członkowskie często wyznaczają jedną strukturę organizacyjną, która jest właściwa dla wszystkich kontaktów międzynarodowych. W przypadku państw członkowskich UE przyjętym standardem jest unifikowanie w ramach jednej struktury

organizacyjnej KBI, krajowej jednostki Europolu oraz biura Sirene. W Polsce zadania KBI wykonuje właściwa w zakresie współpracy międzynarodowej jednostka organizacyjna Komendy Głównej Policji.

Specjalne przedstawicielstwa Interpolu

W strukturze organizacyjnej Interpolu wyróżnić należy specjalne przedstawicielstwa, które działają przy Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Unii Europejskiej.

Specjalne Przedstawicielstwo Interpolu przy ONZ (ang. *Special Representation of INTERPOL to the United Nations* — dalej jako SRIUN) zostało ustanowione w listopadzie 2004 r. Biuro znajduje się w Nowym Jorku (Stany Zjednoczone). Rolą SRIUN jest szerzenie wiedzy o metodach, formach i środkach działania Interpolu na rzecz bezpieczeństwa społeczności międzynarodowej. W rezultacie ma to zapewnić właściwe pozycjonowanie Interpolu w ramach międzynarodowych inicjatyw z zakresu bezpieczeństwa oraz deklaracjach i rezolucjach ONZ. Pierwszym przedstawicielem Interpolu przy ONZ został Ulrich Kersten, były prezydent BKA (Federalnej Policji Kryminalnej Niemiec) i delegat Komitetu Wykonawczego Interpolu.

Specjalne Przedstawicielstwo Interpolu przy Unii Europejskiej (ang. *Special Representative of INTERPOL to the European Union* — dalej jako SRIEU) zostało ustanowione w 2009 r. Biuro znajduje się w Brukseli (Belgia). Zadania Specjalnego Przedstawicielstwa Interpolu przy UE obejmują:

- zapewnienie stałego kontaktu Interpolu z przedstawicielami unijnych instytucji, agencji i organów zaangażowanych w działania związane z egzekwowaniem prawa;
- promowanie współpracy z instytucjami i agendami UE działającymi w obszarze bezpieczeństwa w celu uniknięcia powielania działań;
- działanie jako uprzywilejowany partner na forach UE oraz w ramach inicjatyw unijnych w zakresie egzekwowania prawa;
- zarządzanie projektami finansowanymi przez UE.

Biuro Łącznikowe przy Europolu

Biuro Łącznikowe przy Europolu pełni z jednej strony funkcje reprezentacyjną, z drugiej wykonawczą. Wynika to z faktu, że delegowani do niego oficerowie posiadają status oficjalnych przedstawicieli Interpolu i są autoryzowani do kontaktu ze wszystkimi krajowymi instytucjami ochrony porządku prawnego reprezentowanymi przy Europolu. W zakresie wykonawczym mają za zadanie inicjowanie, realizowanie i koordynowanie współpracy operacyjnej na linii SG Interpolu — Europol, w szczególności poprzez wymianę informacji.

Głównym zadaniem Biura Łącznikowego przy Europolu jest wspieranie wymiany informacji między SG Interpolu a Europolem, w szczególności poprzez:

- 1) dostarczanie Europolowi informacji z SG Interpolu;

¹² Praca KBI odbywa się jedynie na podstawie standardów zatwierdzanych przez Zgromadzenie Ogólne Interpolu. Na podstawie rezolucji AGN/63/RES/14 uchwalonej podczas 63. ZO Interpolu w 1994 r. KBI powinny przestrzegać osiemnastu podstawowych wymagań określających metody i zakres działania tego typu jednostek. Najistotniejsze spośród tych standardów to, między innymi, konieczność zapewnienia przez KBI 24-godzinnej służby dyżurnych przez cały rok, aby zapewnić stałą łączność i swobodną wymianę informacji we wszystkich językach oficjalnych Interpolu, jak również zapewnienie udzielania odpowiedzi w określonych terminach.